

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ТУЖИЛАШТВО ЗА
ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ
А. бр. 442/22
12.10.2022. године
Београд

МИНИСТАРСТВУ ПРАВДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Министарки Маји Поповић

Радна група за измену Закона о јавном тужилаштву
и Закона о Високом савету тужилаштва

Београд
Намањина 22-26

Предмет: Мишљење, примедбе и предлози о Радним верзијама Закона о јавном тужилаштву и Закона о високом савету тужилаштва

Радна верзија Закона о јавном тужилаштву

Јавно представљање сета правосудних закона, показало је колико радна верзија Закона о јавном тужилаштву има слабости и недостатака, а из дискусије која је уследила након представљања, могло се закључити да су неки од кључних недостатака везани за упућивање тужилаца, вредновање рада, трајање мандата, права и обавеза тужиоца, обавезних упутстава, дисциплинске одговорности, заправо свих најважнијих делова закона који се односе на самосталност и положај тужилаца. За нека решења је због неслагања чланова радне групе постигнут компромис. Компромисна решења некад могу бити добро решење, али у овом случају чини нам се да су то углавном неадекватна и исхитрена решења, којима је балансирано између како смо чули, од чланова Радне групе, мишљења Венецијанске комисије и традиционалних схватања улоге и положаја тужиоца у поступку. Речено је и да се Радном верзијом Закона о јавном тужилаштву, тежило усаглашавању са Закоником о кривичном поступку, у циљу побољшања ефикасности поступка и приближавању положаја тужиоца, судијској независности и самосталности, а да је хијерархија одраз професионалног ауторитета.

У циљу побољшања предложених законодавних решења уверени да ће Радна група узети у разматрање неке од идеја достављамо следеће примедбе и предлоге.

Ад. 1) У члану **12. Радне верзије Закона о јавном тужилаштву** (у даљем тексту: РВ ЗЈТ), предвиђена је **измена назива тужилаштва посебне надлежности**, коју сматрамо непотребном јер је и садашње законодавно решење у члану 13 став 2 Закона о јавном тужилаштву ова тужилаштва дефинисало као јавна тужилаштва посебне надлежности под називом Тужилаштво за организовани криминал (ТОК) и Тужилаштво за ратне злочине (ТРЗ). Новопроектовано законодавно решење ни на који начин не утиче на надлежност, организацију или положај ових тужилаштва, осим што уноси униформност у називу, која није нужна ни по Уставу РС односно по Уставним амандманима, (члан 155 Устава, односно амандман XVII). Ову промену не познаје ни Уставни закон, који у члану 6. став 2 наводи да ће заменици јавних тужилаца изабрани на сталну функцију пре ступања на снагу Амандмана наставити да врше своју функцију у јавном тужилаштву у која су изабрани. Измена назива у овој ситуацији, може довести до забуна у јавности, будући да су ова тужилаштва под садашњим називом препознатљива и у домаћој и међународној јавности. Такође промена назива доводи до нових и непотребних трошкова због измена идентификационих ознака ових тужилаштва, попут нових табли, нових печата, редизајнирања сајтова и докумената. На крају можемо доћи у ситуацију да се у јавности помињањем различитих назива ових тужилаштва изазове забуна да постоји више органа а не један односно два. Оваква промена у ситуацији када је изграђен идентитет једног тужилаштва није добра и залажемо се да назив тужилаштва остане као и до сада односно за постојеће законодавно решење, без промене у називу. У супротном, Тужилаштво за организовани криминал, ће трећи пут променити назив за 19. година свог постојања, а да ова промена у називу не представља никакав „новум“ за који би се могло рећи да боље описује ово тужилаштво или његову надлежност, при чему напомињемо и да ова промена није у складу ни са Законом о организацији и надлежности државних органа за борбу против организованог криминала, тероризма и корупције и да ће нужно захевати накнадно усклађивање, односно измене и овог Закона.

Ад.2) Чланом **17. РВ ЗЈТ**, (члан 157 Устава РС, односно уставни амандман XIX) прописани су **рокови за решавање по приговору на обавезно упутство**, који када се посматрају у укупном трајању, готово да са нерадним данима могу трајати и до 25 дана, па се поставља питање на који начин ово доприноси ефикасности поступања јавног тужиоца. Циљ законодавца са једне стране је да се на овај начин потврди самосталност тужиоца и да се омогући право на „другачије мишљење“ па и приговор „савести“, односно да се све несагласности у поступању реше у што краћем року. Чињеница је да је обавезних упутстава до сада увек било мало, али ако би издавалац упутства и јавни тужилац који је обавезан да поступи по њему били на супротним становиштима, онда долазимо у ситуацију да по нашој процени у идеалним условима најмање 21 дан (3+3+15), немамо решено питање на који начин ће се поступати у предмету, при чему постоји могућност да се по условно речено незаконитом упутству, ако би тако било одлучено у коначном решавању од стране Високог савета тужилаштва, предузимају процесне радње у предмету, које на крају можда неће имати валидност за даљи ток поступка. Мислимо да би рокови морали бити много краћи и да би узимајући у обзир професионалност и одговорност носилаца јавнотужилачке функције који морају да поступе по обавезном упутству и оних који решавају по приговору, морали имати одлуку о законитости издатог обавезног упутства у свеукупном року који не би смео дужи од 7 или максимално 10 дана. Такође, неопходно је у законским одредбама предвидети да

Обавезно упуство буде саставни део списка предмета за који је дато. Сматрамо да ће се на овај начин допринети и транспарентности поступка и да се на овај начин склања вео тајности са хијерархијских овлашћења иза којих се не ретко заклањају тужиоци у конкретним предметима.

Ад. 3) Чланом **20. РВ ЗЈТ**, који се односи на **супституцију**, у ставу 2 је нормирано **овлашћење** **Врховног јавног тужиоца** да може **изузетно овластити ЈТ** за **организовани криминал** да поступа у поједином предмету из надлежности другог **јавног тужилаштва ради ефикаснијег вођења поступка или због другог важног разлога**. Иако овакво законодавно решење постоји и у садашњем, важећем Закону о јавном тужилаштву, ова одредба уноси правну несигурност и у супротности је са Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције, који детаљно регулише надлежност ТОК-а. У процесном смислу овакво решење, може довести и до неповољнијег положаја окривљеног јер би се против њега могао водити истражни поступак пред тужилаштвом које не би могло у будућности да поступа пред судом у случају оптужења. Оваква одлука Врховног јавног тужиоца, осим што дерогира норму Закона о организацији и надлежности је иста нецелисходна и суштински нема никаквог оправдања, јер важи само за тужилаштво и не утиче на надлежност суда јер није обавезујућа за суд и судски поступак, а њено временско важење би било ограничено на завршетак истраге. С друге стране, поставља се питање шта би значило ефикасније вођење поступка и који су то други важни разлози, ако се има у виду законско ограничење трајања истражног поступка у било ком, па и у предмету ТОК-а, и кад се имају у виду кривична дела која су у надлежности ТОК-а. Такође, сматрамо да би рокови за одлучивање по приговору на решење о супституцији морали бити знатно краћи, односно највише 7 до максимално 10 дана у свеукупном трајању.

Ад. 4) Чланом **22. РВ ЗЈТ** прописана је **одговорност Врховног јавног тужиоца за рад јавног тужилаштва и свој рад Народној скупштини**. Ставом 3 је предвиђено које извештаје и када Врховни јавни тужилац подноси Народној Скупштини и то су: редован годишњи извештај и извештаје које затражи надлежни одбор Народне Скупштине, док се у ставу 4 наводи да Извештај који ВрЈТ подноси не може садржати информације о поступању јавног тужилаштва у конкретном предмету. С обзиром да се ради о више извештаја било би природно да се у ставу 4. предвиђа да „Извештаји“ не могу садржати информације о поступању у конкретном предмету. Овакво дефинисање става 4 би било у складу и са ставом 2 истог члана, и не би било подложно тумачењима да се одредба става 4 односи само на Извештај о раду тужилаштва, а да се извештаји надлежном одбору могу односити и на поступање у конкретним предметима, а допринело би и уставној гаранцији самосталности и независности рада тужилаштва.

Ад.5)Одредба **члана 39. РВ ЗЈТ**, односи се на **Вршиоца функције Врховног јавног тужиоца и главног јавног тужиоца**, па је у ставу 2 предвиђено да исто лице не може бити поновно постављено за вршиоца функције Врховног јавног тужиоца односно главног јавног тужиоца у истом јавном тужилаштву и то према ставу 1 овог члана уз органичење трајања мандата на годину дана. Иако је очигледно намера била да се овом нормом избегне дуготрајно ВФ стање и да се убрза рад Високог савета тужилаца приликом избора главног јавног тужиоца, сматрамо да ограничење мандата, без могућности постављења ВФ у истом јавном тужилаштву по истеку рока од годину дана није добро решење, имајући у виду досадашње искуство. Уколико би се догодило да из објективних разлога постоји застој у раду Високог савета тужилаштва и да не дође до избора у року од годину дана, постојала би ситуација да се у једном тужилаштву може

догодити да се на годину дана смењују вршиоци функције односно да то буду различита лица, што би опет могло довести до појаве дисконтинуитета у унутрашњој организацији рада и различитих концептуалних приступа у организацији рада. Стога сматрамо, да треба предвидети да се изузетно из објективних разлога у случају не избора главног јавног тужиоца, исто лице може поново поставити за вршиоца функције у истом тужилаштву, макар још годину дана.

Ад.6) Одредба члана 68. став 2. РВ ЗЈТ регулише **привремено упућивање** у тужилаштво посебне надлежности на најдуже једну годину, без могућности поновног упућивања. Оваква одредба је неодржива и суштински и практично искључује упућивање у ТОК, јер је овакво ограничење времена изузетно кратко да би се одржао континуитет поступања у предмету, када се имају у виду сложеност и комплексност предмета ТОК-а. Уколико би остао овај рок, то би практично значило да би упућени јавни тужилац могао само да започне рад на предмету, а да не би могао и да поступа у предмету до окончања поступка пред судом, све и да успе да подигне оптужницу. Стога сматрамо да је нужно да рок упућивања за ТОК буде најмање 6 година, колико у најбољим условима траје поступање по једном предмету пред посебним одељењем Вишег суда у Београду, уз могућност поновног упућивања. Рок од 6 година, би био у складу и са одредбом члана 69 став 3 РВ ЗЈТ која се односи на упућивање у друге правосудне органе, Правосудну академију односно међународну организацију, тим пре што се одредбом члана 77 став 3 РВ ЗЈТ предвиђа да се место привремено упућеног јавног тужиоца сматра непопуњеним. („*Као непопуњено јавнотужилачко место сматра се и место јавног тужиоца који је привремено ослобођен вршења јавнотужилачке функције, односно коме мирује јавнотужилачка функција, због избора, именовања, привременог упућивања у друго јавно тужилаштво, односно упућивања у Високи савет тужилаштва, министарство надлежно за правосудје, Правосудну академију или међународну организацију, у законом прописаним случајевима.*“) што би у конкретном случају значило да јавно тужилаштво из ког је тужилац упућен не би трпело због упућивања и било паралисано у раду, као што се сада дешава, односно могло би да у складу са систематизацијом изврши попуњавање радног места које је због упућивања остало упражњено односно само формално попуњено. Уколико би упућивање трајало само годину дана, без могућности поновног упућивања у исто тужилаштво, а да њихово место буде попуњено за време упућивања, вероватно би смо имали „лутајуће јавне тужиоце“ који се на годину дана упућују из једног у друго тужилаштво, или би смо морали имати клизне систематизације да кад се попуни место упућеног, по истеку периода упућивања исти буде поново враћен. **Неопходно је и у овој новој одредби предвидети да се упућивање у ТОК, може вршити само по предлогу Тужиоца за организовани криминал, тим пре што се и упућивање у смислу члана 69 РВ ЗЈТ, врши по прибављању мишљења главног јавног тужиоца. Такође, у односу на предвиђено законодавно решење, истичемо да је решење из члана 63. у садашњем Закону о јавном тужилаштву, потпуно прихватљиво и да исто не треба мењати.** Овде се нарочито мора имати у виду и специфичност ТОК-а, као тужилаштва посебне надлежности, у ком сва запослена лица пролазе безбедносне провере у смислу члана 26. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције, које су врло детаљне и трају и по више месеци. Током дискусије на РВ ЗЈТ изнет је низ разлога против упућивања на дужи временски период од годину дана, правдањем да се ради о суштиту за (не)избор, прејудицирању избора, па и оцена да ова одредба закона треба значајно да утиче на Високи савет тужилаштва да буде ажуран у расписивању конкурса за избор и спровођење избора. **Неажурност једног органа - ДВТ и будућег ВСТ, не би се смела решавати законодавним решењем, које је практично неодрживо и ни на**

који начин није напредак за ефикасност поступања, већ напротив. Уколико постоји неефикасност у раду сада Државног већа тужилаца, а која се од стране радне групе, претпоставља и за будућност, онда она мора бити решавана неким другим мерама и другачијим законодавним решењима који се односе на сам Високи савет тужилаштва односно Законом о Високом савету тужилаштва, а не Законом о јавном тужилаштву. Изнети су предлози да би ВСТ могао бити у сталном заседању и да изабрани чланови ВСТ буду 100% посвећени раду у овом органу за време трајања мандата. Овакви предлози су више него прихватљиви, и у складу су са изворном идејом да су изборни чланови, заправо изасланици својих колега чије мишљење, ставове представљају и чије интересе заступају у ВСТ. Предложено законодавно решење унапред претпоставља неажурност ВСТ, иако се измене закона чине како би се унапредила ефикасност и како би се поправио квалитет рада. Такође, уколико се остане код предложеног законског решења да није могуће упућивање из нижег јавног тужилаштва у више тужилаштво, мишљења смо да ће бити доведен у питање рад посебних одељења за сузбијање корупције и стога подржавамо иницијативу Удружења судија и тужилаца, да се у овом делу задржи постојеће законодавно решење. Заправо, распоређивање у ово одељење у смислу одредбе члана 15. Закона о организацији и надлежности посебних државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције ће бити могуће само на основу распоређивања из реда заменика односно јавних тужилаца из тужилаштва у седишту ових одељења. Упућивање на годину дана без могућности поновног упућивања из тужилаштва истог ранга, у посебно одељење, биће немогуће и због незаинтересованости потенцијалних кандидата због чињенице да би таква одлука за сваког јавног тужиоца представљала превелику жртву (свакодневна путовања, одвајање од породице, напуштање дотадашњег места рада) која нема адекватну материјалну сатисфакцију. Дакле, новопроектовано законодавно решење би практично довело до немогућности примене члана 15. Закона о организацији и надлежности државних органа и изискивало би измене и овог закона и у знатној мери утицало на функционалност и оперативност ових одељења.

Ад.8) Одредбе чланова 73. и 74. РВ ЗЈТ односе се на **основну плату носилаца јавнотужилачке функције и коефицијенте за обрачун плате** и у односу на овај део потпуно смо сагласни са свим примедбама и предлозима који су дати од стране Удружења тужилаца РС и Алумни клуба Правосудне академије. Изнети аргументи од стране чланова ових организација како усмено на расправи, тако и у достављеним документима, су више него оправдани да се добро поразмисли о томе да ли је прихватљиво остати при садашњим коефицијентима, који нужно воде ка реалном умањењу примања, јер на неадекватан начин прате промене раст просечних плата у Републици Србији. Захтевана ефикасност у раду, самосталност и независност у вршењу функције, морају у пуној мери бити подржане и финансијском самосталношћу, имајући у виду чињеницу да је функција јавног тужиоца једна од најизазовнијих функција у правосудју.

Ад.9) Чланом 77. РВ ЗЈТ, који се односи **на плату у случају, трајног премештаја, привременог упућивања и упућивања и увећање основне плате,** у ставу 4, предвиђа увећање основне плате за главног јавног тужиоца и јавне тужиоце у тужилаштвима посебне надлежности до 100% на основу одлуке Високог савета тужилаштва. Иако оваква одредба постоји и у садашњем Закону о јавном тужилаштву у члану 73. став 3., напомињемо да је одредба која се односи на плате лица који обављају послове и задатке у државним органима по Закону о организацији и надлежности посебних државних органа за борбу против организованог криминала, тероризма и корупције регулисана и

чланом 11. овог закона који у ставу 2. предвиђа увећање плате до двоструког износа али да то увећање уређује Влада на предлог министра надлежног за послове правосуђа. Неопходно је размотрити да ли су ова законодавна решења из ЗЈТ и Закона о организацији и надлежности у евентуалној колизији, будући да је Тужилаштво за организовани криминал директан буџетски корисник, за разлику од других тужилаштава.

Ад.9.1) Сматрамо да је нужно у овом члану предвидети да се плата јавног тужиоца који је распоређен у посебно одељење за борбу против корупције и поступа у предметима овог одељења може увећати до 70% на основу одлуке Високог савета тужилаштва. Овакво законодавно решење би допринело већој мотивисаности јавних тужилаца за рад у овом одељењу. Уколико би смо се држали досадашњег става да јавни тужиоци у овом одељењу буду почаствовани зато што раде свој посао, тај посао, обзиром на обим посла у овим одељењима и сложеност предмета, временом постаје оптерећење а не привилегија, јер неко други има мањи обим посла а прима исту плату. Мотивисаност није само признање на папиру и тапшање по рамену, уз речи хвале, већ она нужно мора имати и финансијски ефекат, како би се обезбедила материјална независност.

Ад. 10) Чланом 85 РВ ЗЈТ, ставом 2 предвиђа се **објављивање јавног конкурса за избор главног јавног тужиоца** најкасније три месеца пре истека јавнотужилачке функције. Сматрамо да би тај рок морао бити бар 6 месеци пре истека мандата главног јавног тужиоца, како би се обезбедило да све радње које су предвиђене за избор буду успешно спроведене. У случају да јавни конкурс из било ког разлога не успе, долазимо нужно у ВФ стање до успеха конкурса. Овај рок од три месеца је са становишта досадашњег искуства у раду ДВТ, који је током дискусије од самих чланова Радне групе, оцењен као спор и тром односно крајње неефикасан, недовољан и прекрatak да би се обавиле све предизборне и изборне радње.

Ад.11) Одредба члана 100. РВ ЗЈТ, односи се **на навршење радног века**, по сили закона, с тим што је у ставу 2. предвиђено да је то када се наврши 65 година живота, изузев јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва који може обављати јавнотужилачку функцију до навршења 67 година живота. Иако је ова одредба на идентичан начин предвиђена и у Закону о судијама, напомињемо да она није у сагласности са одредбама члана 19. Закона о пензијско инвалидском осигурању и да би у том смислу било нужно усклађивање ових закона. Исто се односи и на одредбу члана 102. став 3. РВ ЗЈТ која се односи на разрешење Врховног јавног тужиоца. Оваква одредба може представљати и дискриминаторску одредбу, будући да прави разлику у радноправном статусу јавних тужилаца у Врховном јавном тужилаштву и осталих носилаца јавнотужилачке функције. Не видимо ни један оправдани разлог за прављење овог изузетка. Такође, напомињемо да ова одредба може бити проблематична на исти начин као што постоје проблеми који се односе на признавање радног стажа са увећаним трајањем, предвиђеног Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције, јер исти до измена Закона о пензијско инвалидском осигурању из 2019. године није био прописан овим законом.

Ад. 12) Одредба члана 112. РВ ЗЈТ односи се **на вредновање рада главног јавног тужиоца и јавног тужиоца**, коју врши комисија коју именује Високи савет тужилаштва од три члана у којој јавни тужиоци вишег степена вреднују рад главног јавног тужиоца и јавног тужиоца нижег степена. Сматрамо да овакво решење није добро и да треба задржати решење какво постоји у садашњем закону у одредби члана 102. по којем рад заменика јавног тужиоца, вреднује јавни тужилац по прибављеном мишљењу

колегијума. На основу предложеног решења, може се основано поставити питање, на који начин, колико детаљно и за које време односно са коликим мандатом би се комисија, која вреднује рад јавних тужилаца једном у три године могла упознати са радом сваког појединачног јавног тужиоца да би његов рад могла релевантно и објективно вредновати. На примеру ТОК, ова одредба би значила да би рад јавних тужилаца у ТОК, ценила комисија непосредно вишег јавног тужилаштва односно Врховног јавног тужилаштва, чији чланови, без икаквог претеривања можда неће имати никаквог искуства у раду са предметима организованог криминала и тероризма, а са самим предметима због њихове сложености и комплексности се не могу брзо и лако упознати како би могли да стекну релевантно мишљење о раду јавног тужиоца које би било меродавно за вредновање рада. Главни јавни тужилац и колегијум тужилаштва чији се јавни тужиоци оцењују, једини заправо свакодневно имају увид у рад јавног тужиоца и једини су компетентни и меродавни да врше оцену рада. Уколико постоји сумња у објективност вредновања од стране главног тужиоца она би се могла решити контролом вредновања од стране комисије, али комисија никако не би требала да постоји код првостепеног вредновања рада. Такође, чланом 19 РВ Закона о Високом савету тужилаштва, Комисија за вредновање рада је радно тело, ВСТ, а да при томе није јасно дефинисано колико траје мандат чланова комисије, нити колико често и како би се комисија упознавала са радом тужиоца којег оцењује. Из законских одредби није јасно ни да ли би постојала једна комисија са истим члановима за сва тужилаштва истог нивоа или би постојало више комисија из сваког непосредно вишег тужилаштва за подручна нижа јавна тужилаштва. (нпр. Комисија ВЈТ Београд или ВЈТ Краљево за подручна нижа односно Основна јавна тужилаштва, или Апелационог ЈТ Нови Сад или Ниш за сва подручна Виша јавна тужилаштва или једна комисија за сва Основна или Виша јавна тужилаштва). Надаље, чланови ове Комисије или Комисија би због могућег обима посла везаног за вредновање рада били онемогућени да обављају редовне послове јавнотужилачке функције у смислу ЗКП и КЗ. Уколико би Комисија(е) биле сталне као радно тело ВСТ, могли би смо добити јавне тужиоце чија се јавнотужилачка функција своди само на оцењивање и хтели то или не добили би смо „професионалне оцењиваче“. У овој опцији било би нужно предвидети измене Одлуке о броју носилаца јавнотужилачке функције, за број лица која би била чланови комисије(а).

Ад 12.1.) У ставу 5. члана 109 РВ ЗЈТ предвиђено је да се **рад Врховног јавног тужиоца и јавног тужиоца ВРЈТ, не вреднује**. Сматрамо да се на овај начин ствара елитни део тужилаштва, који само по свом хијерархијском положају постаје неоспорно „најпааметнији“ део тужилачке организације. Чињеница је да у овако конципираном систему вредновања, не постоји више тужилаштво од Врховног, али то не сме бити оправдање да се рад ових јавних тужилаца не вреднује у складу са специфичностима послова и задатака које обављају. Свакако да се не могу применити исти критеријуми као за остала тужилаштва, али вредновање рада мора постојати. Премиса да су у Врховном јавном тужилаштву, јавни тужиоци на „заласку“ каријере са изграђеним професионалним интегритетом и ауторитетом, одавно је превазиђена. Тужилачка организација је у довољној мери подмлађена, да се на месту јавног тужиоца у Врховном јавном тужилаштву могу очекивати и лица која би могла имати и по више десетина година до стицања услова за навршење радног века. Ова лица би у тој ситуацији била привилегована у односу на своје колеге исте животне доби, јер у значајном делу своје професионалне каријере, не би морали да се брину о успешности и ефикасности свог рада, и не би стрепели од последица евентуалне негативне оцене.

Измена правила о вредновању рада нужно захтева и промену Правилника о вредновању рада.

Ад.13) Члан 131. РВ ЗЈТ се односи на звање јавнотужилачког помоћника, и предлажемо да се у одредбу става 4, звање вишег саветника предвиди и за Тужилаштва посебне надлежности на исти начин као и за звање вишег саветника у Врховном јавном тужилаштву.

Ад.14) Прелазним и завршним одредбама, предвиђен је наставак вршења јавнотужилачке функције одредбама чланова 142. до 145. којима се понављају одредбе чланова Уставног закона за спровођење Акта о промени Устава РС (Службени гласник РС број 115/2021 од 30. 11. 2021. године), који је ступио на снагу Одлуком о проглашењу Уставног закона за спровођење Акта о промени Устава РС, дана 09.02.2022. године при чему се непотребно прави разлика између носилаца јавнотужилачке функције, бираних на функцију пре 09.02.2022. године и у периоду између 09.02.2022. године до конституисања Високог савета тужилаштва. Уколико се ова норма тумачи на начин како је предвиђена у Уставном закону, сви носиоци јавнотужилачке функције изабрани на сталну функцију би настављали да обављају функцију у тужилаштвима у којима су изабрани, а да они који су изабрани први пут на функцију од стране Народне Скупштине, даном конституисања ВСТ, односно доношења Одлуке ВСТ деклараторне природе, настављају да врше функцију у тужилаштвима у којима су бирани као сталну функцију. За јавне тужиоце, је предвиђен наставак обављања јавнотужилачке функције, под називом главног јавног тужиоца, тужилаштва на чијем челу су се налазили пре 09. 02. 2022. године, до истека мандата. За главне јавне тужиоце је предвиђено да могу још једном бити бирани на јавнотужилачку функцију главног јавног тужиоца у истом јавном тужилаштву, а у складу са овим законом (ЗЈТ). Поставља се питање да ли су прелазне и завршне одредбе у супротности са чланом 61. РВ ЗЈТ који предвиђа да главни јавни тужилац не може бити биран два пута на ову функцију у истом тужилаштву. *(Члан 61. Главни јавни тужилац се бира из реда главних јавних тужилаца или јавних тужилаца, односно међу лицима која испуњавају прописане услове за избор, на период од шест година и не може бити поново биран за главног јавног тужиоца у истом јавном тужилаштву.)* Оваква одредба прелазних и завршних одредби омогућава да исти јавни тужиоци, сада као главни јавни тужиоци остану на тој функцији, из формалних разлога јер су у претходном мандату бирани по старом Закону, односно оном који ће престати да важи, а по новом Закону, ће њихов мандат уколико буду изабрани бити први мандат са функцијом под називом главни јавни тужилац. Ово значи да сви садашњи јавни тужиоци имају право да по истеку мандата, поново конкуришу и буду бирани за главног јавног тужиоца, што практично у појединачним случајевима може значити да се примена одредбе члана 61 РВ ЗЈТ, у делу да „не може бити поново биран за главног јавног тужиоца у истом јавном тужилаштву“, одлаже до истека другог мандата.

Ад. 15) Овде посебно истичемо и чињеницу да у РВ Закона о јавном тужилаштву, **нисмо уочили одредбе којима се регулише побољшање положаја тужилачких помоћника – приправника и волонтера**, како у смислу повећања броја, тако и у смислу селекције кандидата пре заснивања радног односа. Наиме, обим посла у тужилаштвима расте из дана у дан. Тужиоци су почели и наставили са применом новог Законика о кривичном поступку, са дотада постојећим бројем заменика јавних тужилаца, који је у старту био недовољан да се на адекватан начин одговори свим новим овлашћењима и обавезама како у преткривичном тако и у истражном поступку, а којим би се осигурала већа ефикасност у поступању и гарантовало завршавање предмета у краћим роковима. Оптерећеност великим бројем активности како у преткривичном и истражном поступку, уз недовољан број заменика јавних тужилаца, па и тужилачких помоћника, свакако је доводила и доводи до застоја у раду или претрпаности предметима, који иду на уштрб

ажурности и ефикасности и нужно доводе до исцрпљености комој се нарушава редован рад и нормално функционисање тужилаштва. Сматрамо да је нужно предвидети знатно већи број приправника као и волонтера у мери да сваки јавни тужилац има свог помоћника, било приправника било волонтера. Треба предвидети и селекцију будућих кадрова, кроз сарадњу са Правним факултетима, како би се одабрали најбољи студенти, који би за време студирања на препоруку својих професора, на завршним годинама студија могли провести неко време у тужилаштву, како би се припремили и упознали са професионалним изазовима потенцијалног будућег занимања. Такође за тужилачке помоћнике треба одредити коефицијенте плате који су довољно прималјиви да млади људи остану у правосуђу и након завршене обуке и положеног правосудног испита.

Закон о Високом савету тужилаштва

Једина примедба односи се на начин избора изборних чланова Савета, обзиром да предвиђена заступљеност изборних чланова зависи од хијерахијског нивоа. Долазимо у ситуацију да Врховно јавно тужилаштво иако броји најмање бирачко тело има два представника у Савету. Врховног јавног тужиоца, као члана по положају и још једног по избору. Становишта смо да је најправичније решење да постоји једно бирачко тело са једнаким правом избора за све, то јест да сви гласају за све од најнижег до највишег нивоа са правом избора по једног кандидата са листе сваког хијерархијског нивоа. Ради сразмерности сваког хијерархијског нивоа, ваљало би размотрити да Врховно јавно тужилаштво, Апелациона јавна тужилаштва и тужилаштва посебне надлежности имају право на једног кандидата односно представника у ВСТ, док би виша и основна могла имати по два представника.

ТУЖИЛАЦ ЗА ОРГАНИЗОВАНИ
КРИМИНАЛ
Младен Ненадић